

OULUJOKIVARSI (Pikkarala) MAISEMASELVITYS

4.2.2025
Kaavoitus
Oulun kaupunki

OULUJOKIVARSI (Pikkarala)

MAISEMASELVITYS

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Tavoitteet ja lähtökohdat.....	2
2.	Maisemarakenne	2
3.	Kallio- ja maaperä	3
4.	Maiseman kehitys ja historia.....	4
5.	Maisemakuva	7
6.	Maiseman keskeiset ongelmat.....	10
7.	Kulttuuriympäristön arvot.....	11
6.	Viherverkosto.....	14
7.	Maankäytön suositukset.....	14
8.	Liitteet.....	16
9.	Lähteet.....	17

Kansikuva: Vasankankaantieltä avautuva näkymä. Kuva: Veera Sanaksenaho.

1. Tavoitteet ja lähtökohdat

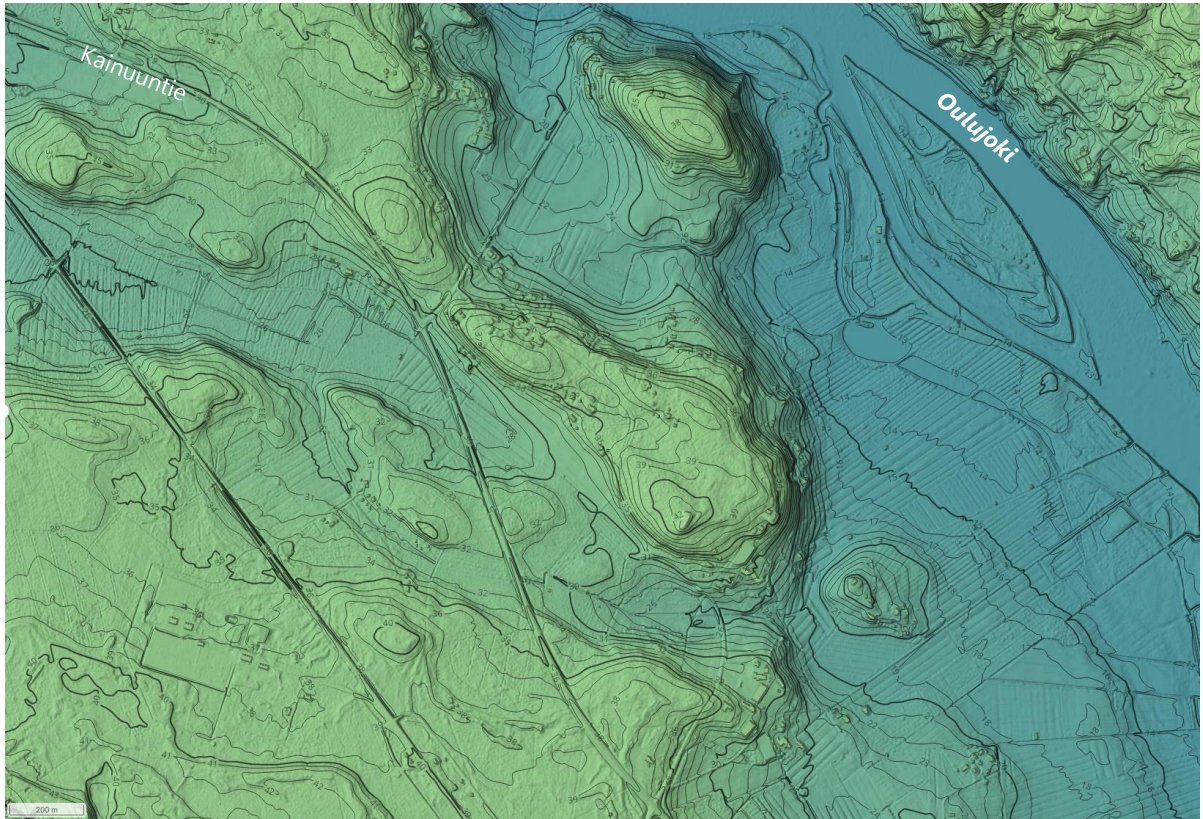
Maisemaselvitys on asemakaavatyön perusselvityksiä. Maisemaselvityksen tavoitteena on kartoittaa maisema-arvot sekä antaa suosituksia tulevalle maankäytölle. Maisemaselvitys pohjautuu kartta-aineistoon, muihin lähtötietoihin ja maastokäyntiin, joka pidettiin 5.6.2024. Maisemaselvityksen raportin on laatinut kaavoituksessa maisema-arkkitehti, suunnitteluhortonomi Veera Sanaksenaho.

Työssä on hyödynnetty vanhoja karttoja ja ilmakuvia. Selvityksessä on lisäksi huomioitu Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, VILMO-suunnitelma sekä Uuden Oulun yleiskaava. Tärkeänä lähtöaineistona on ollut Oulujokivarren maisemaselvitys ja maisemanhoitosuunnitelma, joka on laadittu Oulun kaupungin, Muhoksen kunnan ja Suunnittelukeskus Oy:n toimesta vuonna 2002.

2. Maisemarakenne

Pikkaralan selvitysalueen hallitseva maisemarakenteen elementti on kaakkois-luode suuntainen drumliiniselänne. Metsäisten selänteiden vedenjakaja-alueet muodostavat maiseman rungon. Alavien viljelyalueiden näkymät Oulujoelle, ja korkeammalla sijaitsevat kangasmetsät tekevät maisemasta vaihtelevan ja luonnoltaan monimuotoisen.

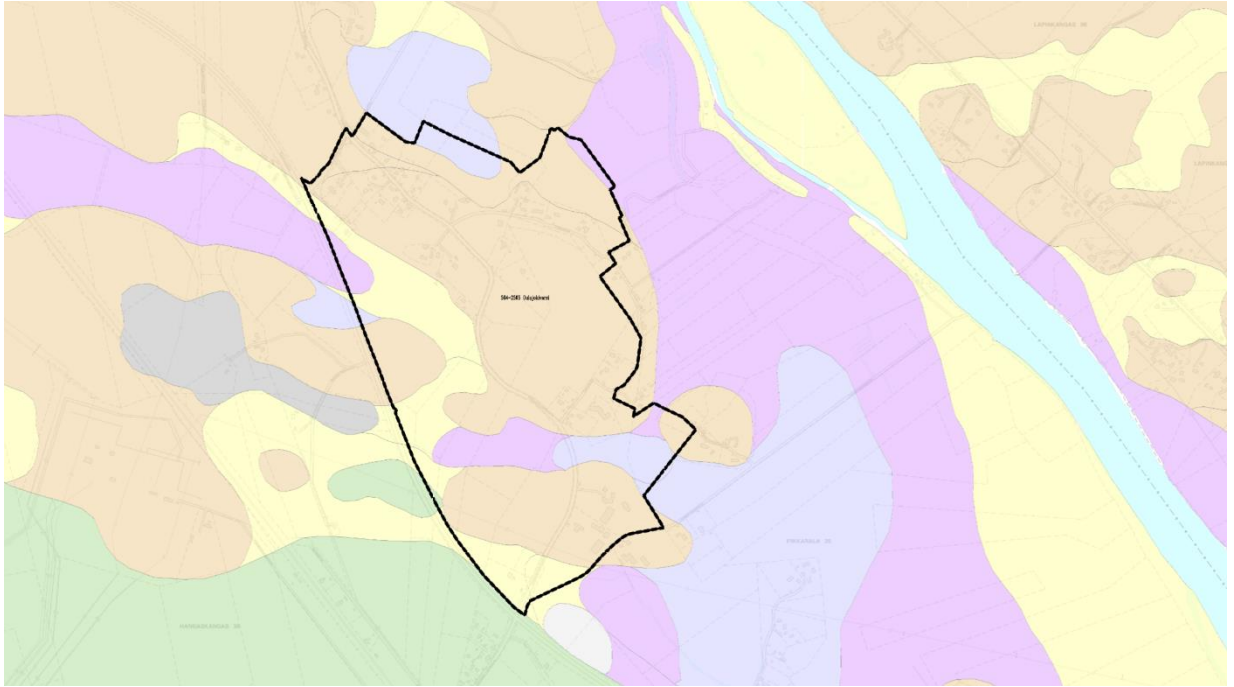
Selvitysalueen korkeimman selänteen jyrkkäpiirteistä lounaisreunaa seurailee Vasankankaantie, jolta avautuu alavammille maille kauniit peltonäkymät. Korkeuseroa on selänteen huipulta laakson pohjalla kulkevaan ojaan hieman yli 19 metriä. Selänteen korkein piste on 43,4 m. Jyrkkäpiirteisin reunavyöhyke on kuitenkin selänteen koillispuolella. Drumliiniselänteen rinteille on sijoittunut suurin osa alueen asuinrakennuksista. Laakson alaville ja tasaisille ravinteikkaille maille on perustettu peltoalueet.

Kuva 1. Maisemarakenteen korkeusmallista erottuvat selkeästi alueen korkeat selänteet, jotka ovat suhteellisen jyrkkärinteisiä. Korkeuskäyrät 1 m välein. (Scalگو Live, 8.1.2025)

3. Kallio- ja maaperä

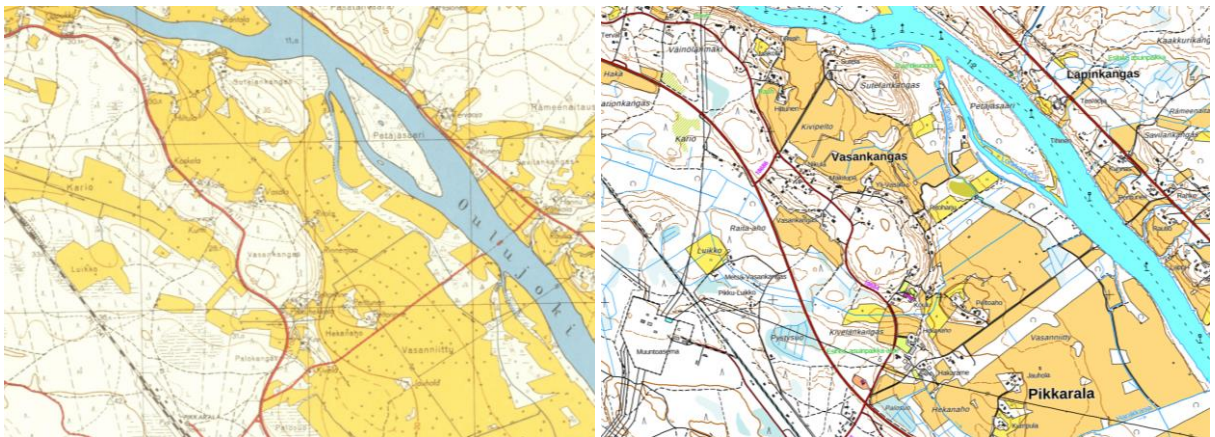
Kallioperä on selvitysalueella graniittia. Korkeimmat selänteet ovat jääkauden aikaisia moreenikumpumuodostumia, joiden maaperä on pääasiassa hiekkamoreenia. Matalammat tasaiset alueet, jotka ovat suurimmalta osin viljelykäytössä, ovat hietaa ja hiesua. (GTK, Maankamara).

Kuva 2. Maaperäkartta, jossa kaavamuutosalue rajattu mustalla viivalla. Suurimmaksi osaksi selvitysalue on hiekkamoreenia (oranssi). Karkeaa hietaa (keltainen), hienoa hietaa (pinkki) ja hiesua (violetti) esiintyy alavammilla alueilla. (Oulun kaupunki, GTK. 8.1.2025)

4. Maiseman kehitys ja historia

Pikkarala on mainittu paikkana jo vuoden 1863 kartassa, ja vanha Oulu-Kajaani maantie on kulkenut Vasankankaantien sijainnilla. Vuoden 1931 kartassa näkyy alueen lounaispuolelle rakennettu junarata, Pikkaralan rautatieasema selvitysalueen ulkopuolella valmistui v. 1927. Vuoden 1946 ilmakuvassa näkyy selvästi metsien ja peltojen mosaiikki, jossa ei ole valtavia muutoksia tapahtunut nykypäivään verrattaessa (kuvat 5 ja 6). Melko pieni osa vanhoista peltoalueista on umpeenkasvanut ja metsittynyt nykypäivään verrattuna (kuvat 3 ja 4).

Kuva 3 ja 4. Vasemmalla vuoden 1951 peruskartta (vanhatkartat.fi) ja oikealla vuoden 2024 peruskartta. Joenrannan avoimet peltoalueet ovat edelleen melkein samassa laajuudessa kuin 70 vuotta sitten. (Oulun kaupunki, Maanmittauslaitos)

Vasankankaan moreenikumpareen laelle on tehty 1940-luvulla laaja siemenpuuhakkuu, ja 1960 sekä 1970-luvuilla metsille on tehty uudelleen hakkuita. Hakkuiden jälkeen metsät ovat päässeet metsittymään ja puusto kasvamaan hetkellisesti, sillä seuraavan kerran hakkuita on tehty 2000-luvun alussa. Kumpareen päällä on kulkenut metsätie, joka on yhdistynyt Vasantiehen pohjois- ja eteläkohdista. Vanha metsätie toimii nykyisinkin virkistyspolkuna (kuva 9).

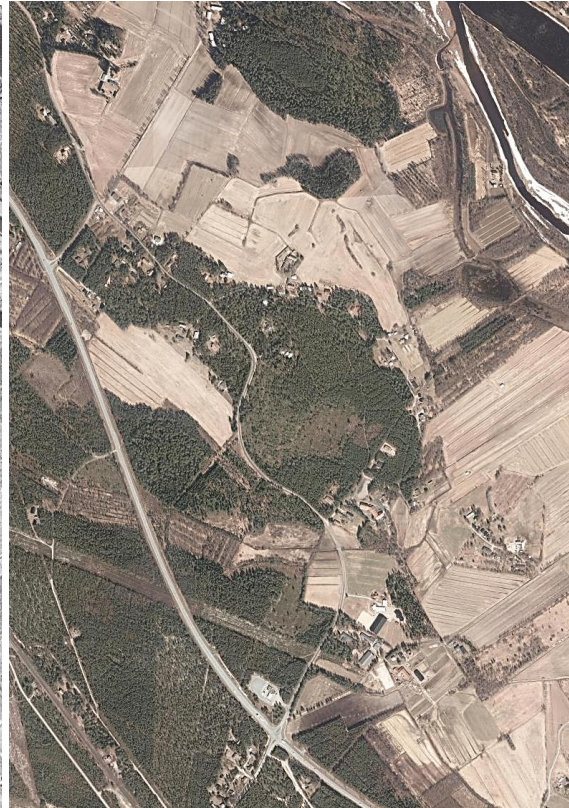
1950-luvulla rakennettiin Pikkaralan sähköasema ja voimalinjakäytävät, jotka ovat muuttaneet maisemaa merkittävästi selvitysalueen ulkopuolella (kuva 6). Kainuuntie rakennettiin 1960–70 lukujen taitteessa ja se oli merkittävä maisemallinen ja liikenteellinen muutos selvitysalueen läheisyydessä. Vasankankaantieltä rakennettiin yhdystie Kainuuntiehen, ja risteyksen läheisyyteen nousi uusia asuinrakennuksia. Vasantien varrelle on noussut hiljalleen vain muutamia uusia asuinrakennuksia. Selvitysalueen eteläosa on ollut vielä Kainuuntien rakentamiseen saakka aika lailla rakentamatonta. Kainuuntien ja Vasankankaantien risteysalueelle rakentuivat uudet liikennejärjestelyt ja huoltoasema 1970-luvun alussa (kuva 7).

Kuva 5. Ilmakuva vuodelta 1946. Vasankankaantie on ollut merkittävä maantie Oulujoen rannan tuntumassa. Jokeen yhdistyvä leveä Vasanoja on tulvimisherkkä ja ilmakuvaan on tallentunut tulvatilanne. (paikkatietoikkuna.fi)

Kuva 6. Ilmakuva vuodelta 2023. 77 vuoden aikana maisemassa on ehtinyt tapahtua paljon mutta samalla on säilynyt hyvin paljon piirteitä vanhasta maankäytöstä. Joenrannan pellot ovat osittain metsittyneet, kuin on myös Vasankankaantieltä luoteen suuntaan avautuva pitkä avoin peltojakso. Avoimet ja leveät sähkölinjakäytävät pirstovat metsärakenteita.

Kuva 7 ja 8. Vasemmalla ilmakuva vuodelta 1971 ja oikealla ilmakuva vuodelta 2011. Vasankankaan kumpareen itäisen rintein laajat metsähakkuut ovat päässeet metsittymään.

5. Maisemakuva

Selvitysalueella sijaitseva Vasankankaan raitti on mainittu arvokkaana helmikohteena Oulujokivarren rakennus- ja korjaustapaohjeissa. Oulu-Kajaani maantie on myös maakunnallisesti arvokas tie. Vasankankaan raitti käsittää aluekohteena harvan, nauhamaisen kylärakenteen Pukintien, Vasankankaantien ja Vasantien varressa. Pukintien varsi on metsäinen ja asutus sijoittuu polveilevasti tien varteen maastoa mukaillen. Tien varressa on monen ikäistä rakennuskantaa. Pukintie yhdistyy Vasankankaantiehen avoimien peltonäkymien kohdalla. Pukintieltä avautuu laajat peltonäkymät ja asutus sijoittuu metsänreunaan. Vasankankaan pensoittuneet pelto-ojat estävät joissain kohdin yhtenäisen peltoaukean maiseman ja pitkät näkymät.

Kuva 9. Pukintien ja Vasankankaantien T-risteyksestä avautuu pitkät näkymät pelloille. Ojanvarsilla kasvavia koivuja olisi hyvä harkiten poistaa näkymien avaamiseksi ja ilmajohtojen tieltä. (Google maps, street view, 2020)

Vasankankaantiellä näkymät ja korkeuserot ovat hyvin vaihtelevia. Tie kulkee osittain mutkittelevasti metsän keskellä, kiertäen moreenikumpareen, ja osittain peltomaiseman keskellä. Vasankankaan moreenikumpareen metsäinen rinne on merkittävä elementti maisemassa, ja sen läheltä avautuvat laajat peltoaukeat. Alueen rakenteen ja näkymien kannalta peltoalueiden avoimuus ja toisaalta ehjä Vasankankaan metsäinen rinne ovat oleellisen tärkeitä. Vasankankaantien raitti noudattaa edelleen 1700-luvulta periytyvän vanhan Oulu-Kajaanin linjausta. (Hirviniemi & Männikkö, 2007. Osa C.) Metsäisen rinteen reunan arvoa häiritsee tehdyt hakkuut, jotka on ulotettu aivan raitin varteen ja luovat pusikoituneen ilmeen. Vasankankaantien vierustaa seuraa ilmajohtot, jotka luetaan pienialaiseksi maisemahäiriöksi.

Kuva 10. Vasankankaan kangasmetsäinen moreenikumpare Vasankankaantien vieressä. (Google maps, street view, 2020)

Vasankankaantieltä lähtevä kapea Vasantie on maisemallisesti hieno. Maisemalliset tilat ja näkymät vaihtuvat mutkittelevaa maantietä edetessä. Vasantien varrella on ominaispiirteinä paljon vanhoja, erityisen hienoja maisemamäntyjä, jotka tulee säilyttää. Ominaispiirteitä ovat myös avoimet, pitkät peltonäkymät, joita on hyvä pitää avoimena tiehen saakka jatkossakin. Ojien pusikoitumista on hyvä välttää. Vasantien vanha kivimuuri on syytä säilyttää kulttuurihistoriallisena muistumana.

Kuva 11 ja 12. Vasemmalla kuvassa Vasantien sammaloitunut arvokas vanha kivimuuri aivan tien vieressä. Oikealla kuvassa hienoja maisemamäntyjä tien varrella.

Kuva 13 ja 14. Vasantien varrella olevia maisemamäntyjä. Oikeanpuoleisessa kuvassa Vasanmutka -tien risteys.

Kuva 15. Hienot pitkät avoimet peltonäkymät Vasantieltä. Peltoalue on yleiskaavassa määritelty MA-alueeksi, eli maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi.

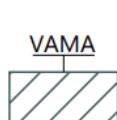
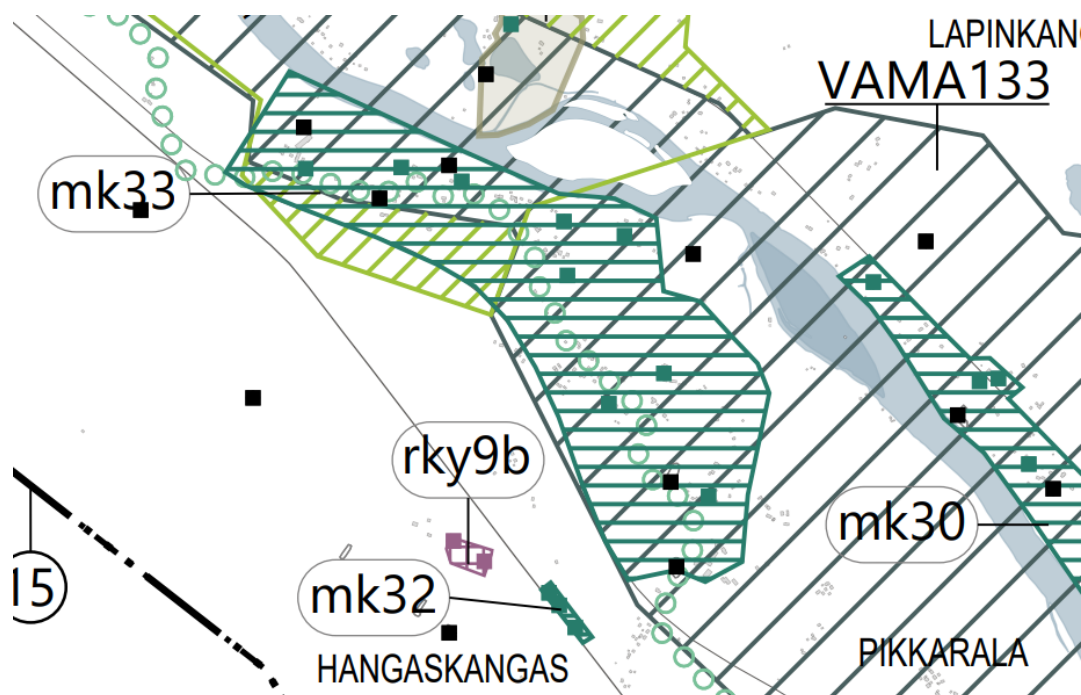
Kuva 16. Vasankankaan moreenikumpareen päällä kulkee vanha metsätie, joka toimii virkistyspolkuna. Metsä on mäntyvaltaista talousmetsää.

6. Maiseman keskeiset ongelmat

Oulujokivarren maisemaselvitys ja maisemanhoitosuunnitelmassa vuodelta 2002 on mainittu seuraavaa: Maisemakuvan kannalta suurimpia haasteita ovat todennäköisesti hallitsematon tai heikosti ohjattu rakentaminen sekä elinkeinojen harjoittamisessa tapahtuvat muutokset. Seurauksena voi olla kulttuurimaiseman piirteiden heikkeneminen tai häviäminen kuten viljelypinta-alan muutokset sekä rakennuskannan kirjavuus. Käytöstä pois jääneet pellot kasvavat ilman käyttöä umpeen ja metsittyvät, mutta erottuvat maisemasta pitkään erilaisen kasvillisuuden seurauksena. (Oulun kaupunki, 2002). Kyseiset haasteet pitävät edelleen paikkansa, ja osittain näihin voidaan käynnissä olevalla asemakaavahankkeella vaikuttaa. Erityisesti rakentamisen hallittu ohjaus ja kulttuurimaiseman arvojen vaaliminen.

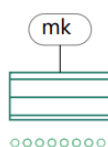
Pikkaralan selvitysalueen maisemahäiriöitä ovat teiden varsille näkyvät hakkuuaukot, tienvarsien ja peltojen ojien pusikoituminen, metsärakenteita ja maisemakuvaa pirstovat voimalinjakäytävät sekä Vasankankaantien ilmajohdot.

7. Kulttuuriympäristön arvot

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE

Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Valtioneuvoston päätös 18.11.2021). Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.

RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS ALUE, KOHDE TAI TIE

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön alueet, kohteet ja tiet (MRKY2015). Alueen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti on turvattava alueen muutosten suunnittelussa sekä käytössä. Alueen arvoihin, monimuotoisuuteen ja ajalliseen kerroksisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta on tavoitteena säilyttää. Rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttavista hankkeista on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.

MUINAISMUISTOKOHDE/-ALUE

Merkinnällä on osoitettu muinaismuistolailalla (293/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteet/alueet voivat olla osoitettua huomattavasti laajempia. Muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Muinaisjäännöstä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Kuva 17. Ote kulttuuriympäristön teemayleiskaavakartasta. (Ehdotus 15.3.2024).

Selvitysalueella on paljon kulttuurihistoriallisia arvokohteita sekä maisemallisesti merkittäviä alueita (kuva 17). Alle listattuna nämä alueet ja kohteet:

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue:

- Oulujokilaakson kulttuurimaisemat (VAMA133), koko selvitysalue kuuluu tähän.

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue:

- Vasankangas (mk33), selvitysalue kuuluu melkein kokonaan tähän.

Maakunnallisesti arvokas tie:

- Oulu-Kajaani-maantie (palloviiva), joka on nykyisin selvitysalueella nimellä Vasankankaantie.

Oulun ja Kajaanin yhdistänyt vanha maantie, joka valmistui 1600-luvun alkupuolella. Nykyiset Pukintie ja Vasankankaantie noudattelevat vanhaa tielinjausta, joka on yksi vanhan Keisarintien parhaiten säilyneitä osuuksia Oulussa.

Vasankankaan nauhamainen kylärakenne ja asutuksen sijoittuminen mäen harjanteelle lähelle jokirantaa edustavat Oulujokivarren perinteistä rakentamistapaa.

Pihapiirit sijoittuvat enimmäkseen pääraitin sekä Vasantien varrelle. Maakunnallisesti merkittäviä perinteistä rakentamistapaa edustavia vanhoja talouskeskuksia ovat erinomaisesti säilynyt. Maakunnallista merkittävyyttä on myös 1930-luvun huvilakulttuuria edustavalla Suvirinteellä sekä kerroksisella Pikkaralan koululla. Vasankankaan alueelle sijoittuu useita paikallisesti merkittäviä pihapiirejä. (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015, inventointi)

Maakunnallisesti arvokas kohde (järjestyksessä etelästä pohjoiseen):

- Pikkaralan koulu

Pikkaralan koulu on edustava esimerkki kerroksellisesta koulukokonaisuudesta, jonka osat on rakennettu kiinni toisiinsa. Koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa vuosina 1913, 1952 ja 1993. Kukin laajennus edustaa ajalleen tyypillistä arkkitehtuuria, ja ne on sopeutettu olevaan rakennuskantaan hienovaraisesti. Kokonaisuus on säilyttänyt kyläkoulumaisuutensa. Se asettuu luontevasti rinnemaisemaan. -- Kokonaisuuteen kuuluu vanha piharakennus. (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015, inventointi)

Pikkaralan koulu perustettiin alun perin kansakouluksi vuonna 1892, jolloin koulutoiminta tapahtui kylän asuinrakennuksissa. Tätä ennen Pikkaralasta saatettiin käydä koulussa Konttisen talossa Madekoskella, jossa toimi Oulun maaseurakunnan ensimmäinen kansakoulu. Pikkaralan koulurakennus valmistui 1913 ja alkuun oppilaita kulki myös Oulujoen toiselta puolelta venekyydillä. Koulun lisärakennus valmistui 1954 ja koulun piha-alueetta reunustamaan istutettiin kolme koivua opettaja Jussi Rautiaisen toimesta. (Pikkaralan koulun historiaa).

- Vasankangas, Vasankankaantie 64

Pihapiiri edustaa 1920-luvun maatilakokonaisuutta. Päärakennus, jossa on jugend-piirteitä, on rakennettu vuonna 1921. Puohi on 1900-luvun alusta, kun taas vaate- ja jyvääitait on rakennettu jo 1800-luvulla. (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015, inventointi)

- Alavasala ja Ylivasala, Vasantie 21 ja 25

Vasalat ovat maisemallisesti merkittäviä sekä Oulujoelta että Vasantien varrelta ja läheisten talojen pihoilta. Vasalan kahteen pihapiiriin ryhmittyneet rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jonka perinteinen maatilamiljöö on erinomaisesti säilynyt. Kaikissa rakennuksissa on runsaasti alkuperäisiä yksityiskohtia, ja suurin osa rakennuksista on ulkoisesti lähes alkuperäisessä asussaan.

Alavasalan vanhan asuinrakennuksen vanhin osa on 1700-luvulta ja rakennusta on laajennettu vuonna 1853. Alavasalan päärakennus on vuodelta 1886. Ylivasalan päärakennus on vuodelta 1890. Pihapiiriä rajaa myös 1700-luvulta oleva pikkupuoli sekä 1900-luvulla rakennettu hirsinavetta.

Pihapiirissä on lisäksi poskistaan lovettu otsa-aitta vuodelta 1815. (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015, inventointi)

Paikallisesti arvokas kohde:

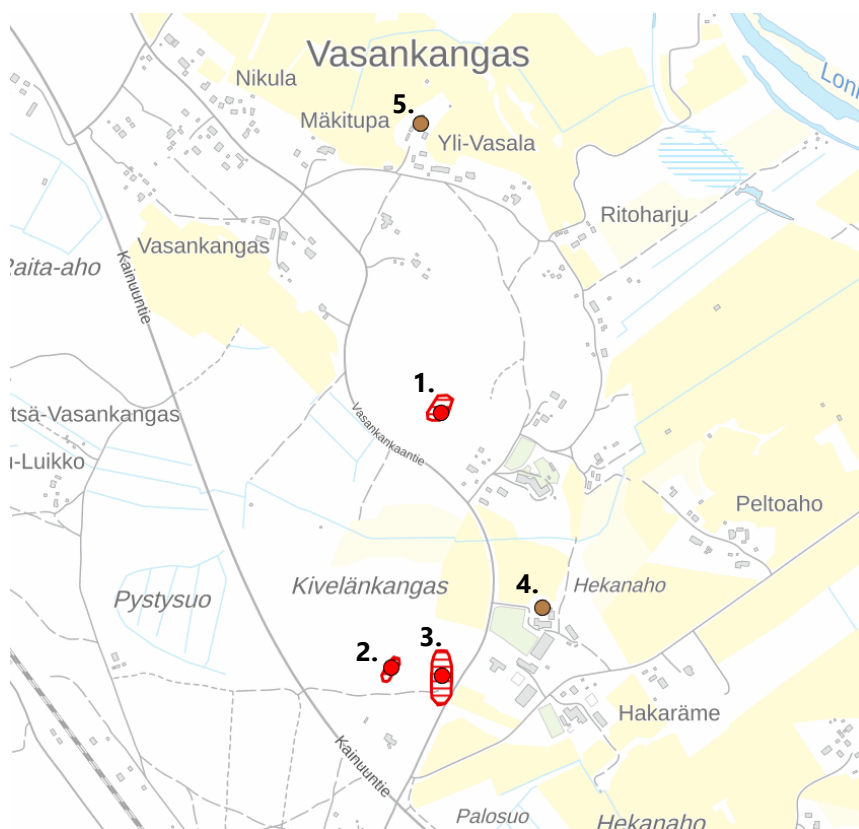
- Mäkitupa, Vasantie 3

Vuonna 1953 rakennettu asuin-karjarakennus, joka poikkeuksellista rakennustyyppiä. Peltoaukeiden laidalla sijaitsevaa rakennusta on laajennettu 1960-luvulla. Vasantien varrella tonttia rajaa kivimuuri. (Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015, inventointi)

Arkeologinen kulttuuriperintö

Selvitysalueella on kolme kiinteää muinaisjäännösalueita, joihin sisältyy jokaiseen yksi kiinteä muinaisjäännöskohde:

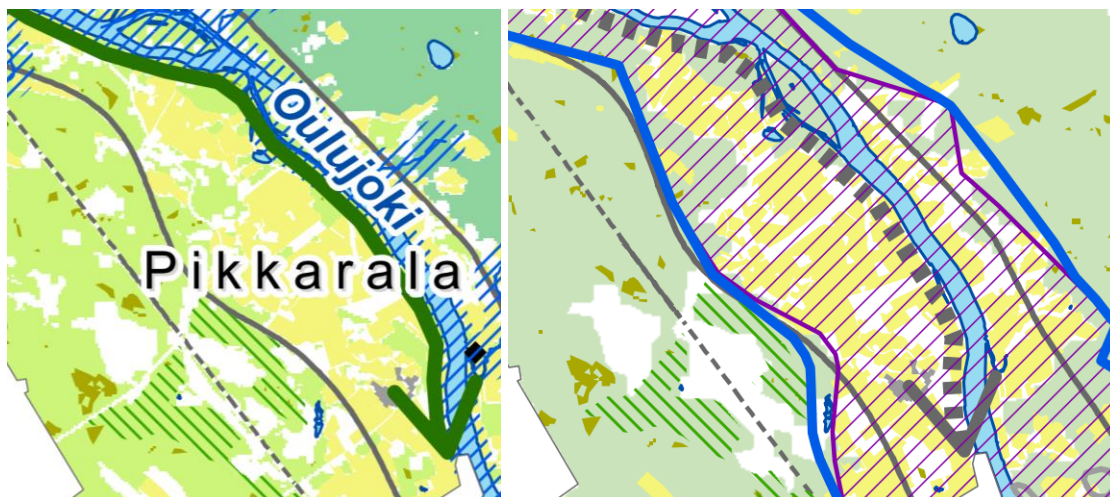
1. Vasankangas, kiinteä muinaisjäännös. Vasankankaan mäen kuopat.
2. Kivelänkangas 2, kiinteä muinaisjäännös (läntinen). Esihistorialliset pyyntikuopat
3. Kivelänkangas, kiinteä muinaisjäännös (itäinen). Varhaismetallikautinen asuinpaikka.
4. Oulunsuu Hekanaho, muu kulttuuriperintökohde. Historiallinen asuinpaikka, vuoden 1760 kartalla.
5. Oulunsuu Vasala, muu kulttuuriperintökohde. Historiallinen asuinpaikka, vuoden 1760 kartalla.

Kuva 18. Arkeologinen kulttuuriperintö Pikkaralan selvitysalueella. Kiinteiden muinaisjäännösten alueita ja kohteita on kolme (punaiset alueet ja pisteet). Ruskeat pisteet ovat muita kulttuuriperintökohteita. (Museovirasto, 8.1.2025)

6. Viherverkosto

Selvitysalueelta on hyvät metsäiset yhteydet laajemmille metsäalueille, sekä laajasti avoimia viljelykäytössä olevia peltoalueita. VILMO-suunnitelmassa Oulujokivarren rannalle on osoitettu yleiskaavan tasoinen viheryhteystarve, joka tulee säilyttää. Virtaava joki toimii ekologisena yhteytenä (kuva 19). Koko selvitysalue kuuluu maisemallisesti Oulujokilaaksoon, joka on maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta aluetta, erityispiirteinä mm. avoimet peltoalueet. Selvitysalue on myös osa valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta, joka on osoitettu kartalla violettina vinoviivarasterina (kuva 20).

Kuva 19 ja 20. Otteet VILMO-suunnitelman (2014) Oulun luonnon monimuotoisuus 1.1 ja luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle 1.5-kartoista

7. Maankäytön suositukset

Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon maisema- ja kulttuuriarvot sekä alueen erityispiirteet. Maiseman erityispiirteitä ovat avoimet peltonäkymät, metsäiset kumpareet ja maisemamännyt, jotka tulisi säilyttää. Erityisesti uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee huomioida rakentamisen sijainti ja rakennustavan sopeutuminen maisemaan. (Oulujokivarren osayleiskaavan tarkistus, 2022)

Avoimuuden säilyttämisessä maisemanhoidossa suositetaan perinteisiä tapoja kuten laidunnusta tai niittoa. Peltujen keskelle rakentamista tulee välttää. Mahdollisten metsäisten reuna-alueiden asuttamisessa ja laajentamisessa otetaan huomioon uusi istutettava kasvillisuus ja asutuksen sulautuminen maisemaan. Rakennusten ja ympäristön sopusointuun ja maiseman eheyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Perinteiset maatalouden pihapiirit ovat muodostaneet kokonaisuuksia ja liittyneet saumattomasti ympäröivään maisemaan ja luonnonkasvillisuuteen.

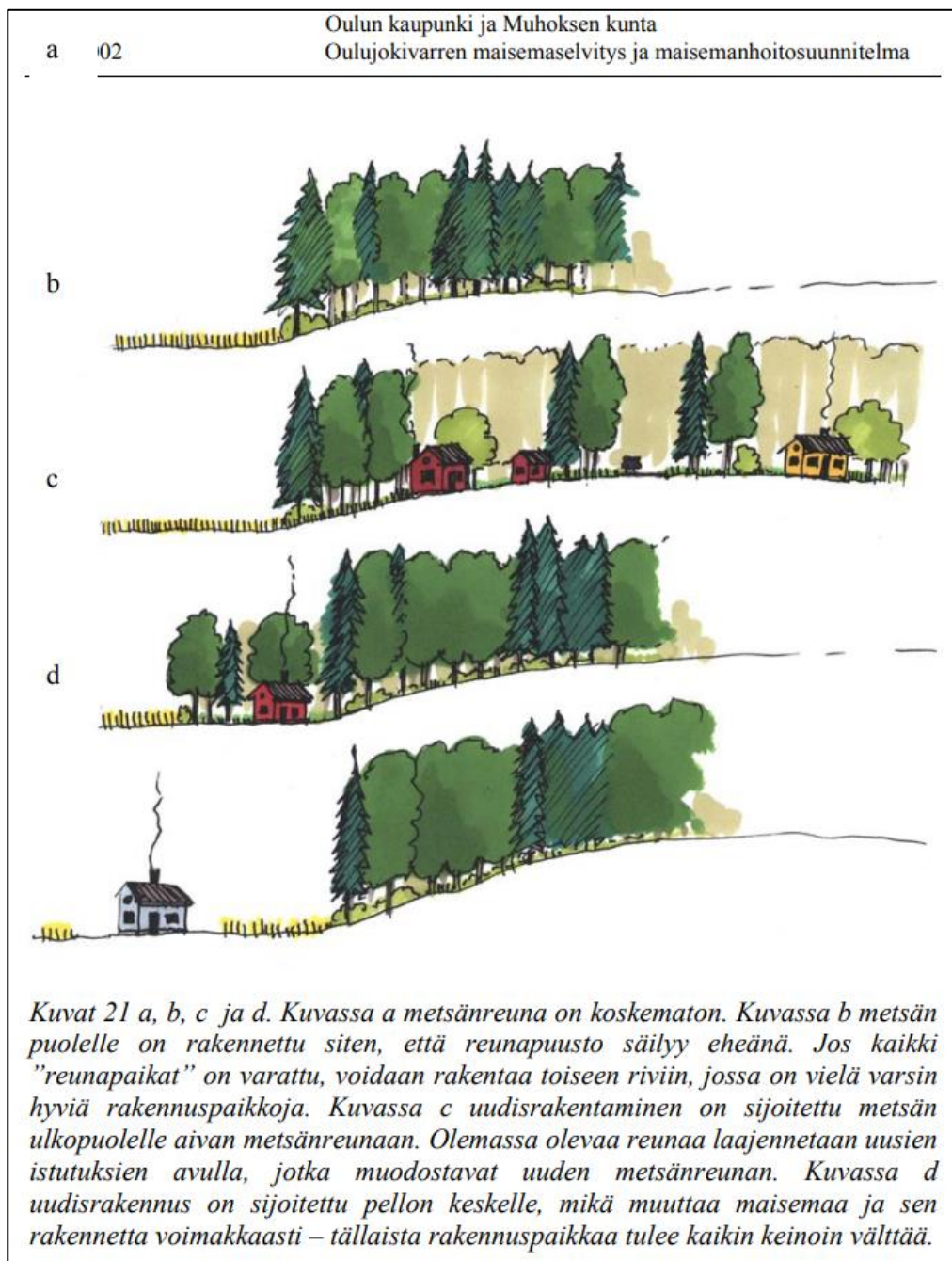
Metsäisillä alueilla tulisi välttää maisemaa voimakkaasti muuttavia avo- tai siemenpuuhakkuita. Jyrkillä rinnealueilla tulisi säilyttää kasvillisuutta eroosioriskin vähentämiseksi. Vasankankaan pohjoisrinteen avoimeen maisemaan avautuvat rinteet tulisi jättää rakentamatta, samoin lakialue. Vasankankaan raitin alueen maisemallisten arvojen säilymisen kannalta on tärkeää, että laajat avoimet alueet pysyvät avoimina. Myös metsäalueiden yhtenäisyys ja selkeät rajat maisemassa tulee säilyttää ehjinä, rakentamisesta huolimatta. Alueelle tulevat ulkoilureitit tulisi

suunnitella hyödyntäen olemassa olevia kujia, peltoteitä, uusia asuntokatuja ja maiseman rajoja. (Hirviniemi & Männikkö, 2007. Osa C.)

Mahdollinen asutuksen lisäys alueella kuormittaa todennäköisesti nykyisiä virkistysreittejä, joita tulisi muutoksen takia kehittää verkostoiksi alueelle. Alueen selännealueiden metsien säilymisen kannalta on tärkeää, että alueella on polkuverkosto, mikä säilyttää aluskasvillisuutta sekä mahdollistaa luonnossa liikkumisen kestävästi. Maastossa on luontaista korkeuksien vaihtelevuutta. Mahdolliset välttämättömät infran rakenteet tulisi häivyttää maisemaan ja on suositeltavaa, että rakentaminen toteutetaan lähelle todellista maanpinnan korkeutta sekä säilyttäen metsiköitä, niittyalueita ja muuta luonnonkasvillisuutta.

Selvitysalueella on lisäksi hienoja maisemapuita, erityisesti vanhoja mäntyjä, joita tulee pyrkiä säilyttämään. Etenkin Vasantien varrella on paljon komeita vanhoja mäntyjä aivan tien vieressä, jossa ne ovat saaneet kasvaa auringossa. Vasantien varrella oleva vanha kulttuurihistoriallisesti arvokas kivimuuri tulee säilyttää ja pitää näkyvissä.

Vasankankaan pelto-ojat ovat pensoittuneita, erityisesti kesäaikaan ne estävät pitkät peltonäkymät. Vasankangas on selvästi maaseutumaisempaa kuin Madekoski, ja sellaisenaan sen tulisi säilyä jatkossakin. Uudisrakentamisen tulisi sijoittua maisemarakenteen kannalta edullisille paikoille metsänreunaan metsän puolelle. Pitkien peltonäkymien pitämistä avoimena tulisi vaalia.

Kuva 21. Kuva metsänreunaan rakentamisen periaatteista. (Oulujokivarren maisemaselvitys ja maisemanhoitosuunnitelma, 2002.)

8. Liitteet

Liite 1. Maisemaselvityksen yhteenvetokartta, 2025.

Liite 2. Vasankankaanraitti – Osa C. Arvokkaiden alueiden kehittämisohjeet, 2007.

Liite 3. Pikkarala – Oulujokivarren maisemaselvitys ja maisemanhoitosuunnitelma, 2002.

9. Lähteet

GTK, Maankamara: Maankamara (gtk.fi)

Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus VILMO, 2014

Uuden Oulun yleiskaava, 2016

Oulujokivarren osayleiskaavan tarkistus, 2022

Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna: Kulttuuriympäristön palveluikkuna (kyppi.fi)

Museovirasto, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY

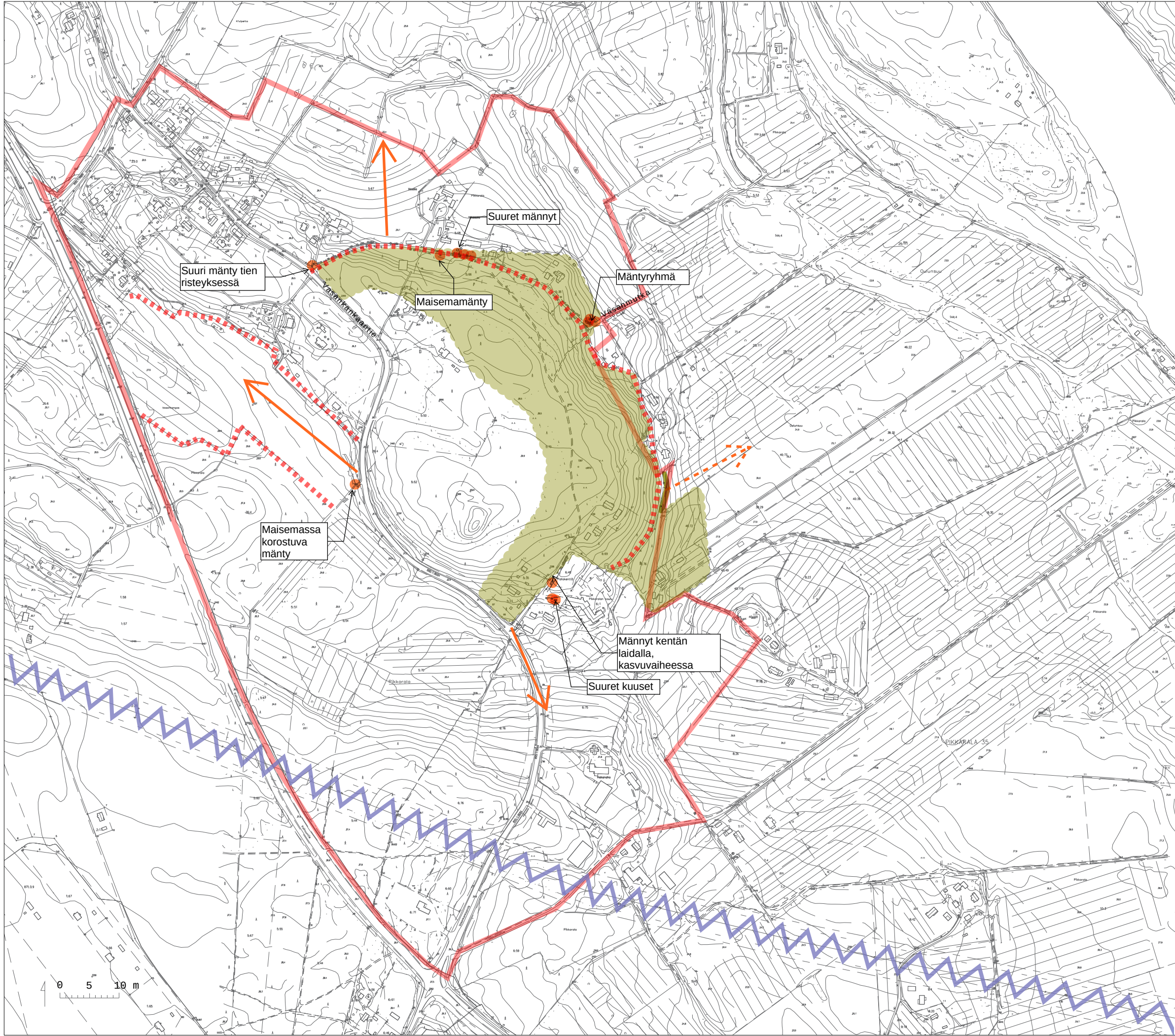
Oulujokivarren maisemaselvitys ja maisemanhoitosuunnitelma, Oulun kaupunki, Muhoksen kunta, Suunnittelukeskus, 2002

Pikkaralan koulun historiaa.

<https://web.archive.org/web/20070609085454/http://www.edu.ouka.fi/koulut/pikkarala/historia.html>

Merkkien selitteet

- Asemakaavan rajaus (4.2.2025)
- Maisemalliset arvokohteet**
 - Maisemassa erottuva, merkittävä puu
 - Tärkeä ehjä metsänreuna
 - Tärkeä avoin näkymä
 - Tärkeä avoin näkymä, jota tulisi avata
 - Maisemallisesti arvokas metsä, jonka metsäinen ilme tulee säilyttää
- Maisemahäiriöt**
 - Sähkölinja, 110 kV

OULUJOKIVARREN RAKENNUS- JA KORJAUSTAPAHOJEET JA ARVOKKAIDEN ALUEIDEN KEHITTÄMISOHJEET
2007

OSA C

ARVOKKAIDEN ALUEIDEN KEHITTÄMISOHJEET

Vasankankaan raitti

NYKYTILANNE

- Vasankankaan asemakaavoitettava alue
- Tieympäristön kehittäminen

